

(Plecs), un nou instrument per a la història local a Catalunya

per JOAN FUSTER

Els aspectes locals de la nostra història són cada vegada més estudiats, sobretot per la jove generació d'historiadors universitaris, els quals tenen, a partir d'ara, en (PLECS) una nova eina de difusió per donar a conèixer els seus treballs

"Per fer-me una idea d'aquesta passió italiana, de la qual parlem amb tanta seguretat els novel·listes, he hagut de preguntar a la història, però tampoc a la gran història feta per gent que té talent, i molt sovint és massa respectuosa, no diu quasi res d'aquests detalls. Només es digna prendre nota de les bogeries quan les fan els reis o els prínceps. Jo he acudit a la història particular de cada ciutat però m'he espantat de l'abundància de material. Hi ha petites ciutats que us presenten orgullosament la seva història en tres o quatre volums en quart imprès i set o vuit volums manuscrits quasi indesxifrables... plens d'expressions d'ús a la comarca, però inintel·ligibles vint lletres més lluny." (Stendhal *La duquesa Polliano a Cròniques italianes*).

Valguin aquestes paraules introductories d'Stendhal escrites a Palerm l'any 1838, als inicis de l'època contemporània, per assenyalar que més enllà de les primeres històries nacionals, destinades a construir l'identitat de les modernes nacions nascudes de la revolució burgesa, i més enllà encara d'allò que hem anomenat història general o universal i que sovint amb una visió eurocentrista, ha servit per a justificar la imposició arreu del món dels valors i la dominació de les nacions colonitzadores. Doncs

(PLECS)
D'HISTÒRIA LOCAL

EL FUTUR DELS
CENTRES D'ESTUDIS

(Plecs), una nova eina / Arxiu

més enllà i molt abans d'una i altra cosa, en tots els pobles que han dépassat l'estadi de la pura tradició oral, trobem exemples d'això que en diem història local.

Cap comunitat no pot construir la pròpia identitat sense aplicar-se a cultivar la seva pròpia història. Aquesta és una afirmació de caràcter universal, és més, el mateix sentit de comunitat, de "formar part de quelcom", només pot existir si hi ha consciència d'un passat comú. Arreu de Catalunya trobem exemples que il·lustren aquestes paraules en totes les èpoques i per a totes les viles. Però cenyint-nos a l'època con-

temporània, cal dir que fou amb la Renaixença, —i tot el que representà de renaixement nacional— que la història local i comarcal prengué volada, a partir dels erudits locals —sovint eclesiàstics que escorcollaren a fons els arxius parroquials—, a partir dels folkloristes —que recorreren el país de cap a peus cercant tradicions, cançons, festes...—, a partir de l'excurssionisme científic, que és desenvolupà els primers anys del nostre segle, i tantes altres iniciatives que posaren les bases per tal que apareguessin més tard els primers grans treballs d'història nacional: Bofarull, Piferrer, Puig i Cadafalch.

La desgraciada història del nostre país, la guerra civil i la devastadora dictadura que la seguí, anorrearen en gran part tots aquests esforços. Sortosament en els darrers anys assistim a una extraordinària reacció, avui amb les institucions nacionals recuperades, i a un desplegament sense precedents de totes les formes de cultura a nivell local i comarcal.

A la sòlida base que assenyalàvem, s'hi ha afegit, l'entusiasme de la jove generació d'historiadors universitaris que avui, arreu, preparen les seves tesis i tesines sobre aspectes locals de la nostra història. Així com l'esclat magnífic d'un municipalisme de nova planta, aparegut amb la recuperació democrà-

tica, que busca en la història la base sobre la qual sostenir un nou esperit cívic. Aquestes i altres condicions favorables, permeten avui contemplar a Catalunya un panorama esperançador, quasi dos-cents centres d'estudis, arxius, museus locals —alguns mantinguts per institucions públiques o religioses, però molts sostinguts tan sols per l'entusiasme dels seus membres— i una

trentena llarga de publicacions, conformen aquest panorama, sense dubte enconratjador.

És per tot això, que des de *L'Avenç*, que de l'any setanta-set aconpleix a casa nostra l'objectiu de difondre i vehicular el treball de la comunitat historiogràfica catalana, hem vist la necessitat de crear l'instrument que permeti als historiadors locals, donar a conèixer els

seus treballs, superar les condicions d'aïllament en què sovint es troben, posar-se en comunicació i intercanviar experiències. Els *Plecs d'història local* que publicarem bimestralment dins les pàgines de *L'Avenç* es proposen accomplir aquesta funció, aquest servei.

Joan Fuster, director de *L'Avenç*

(Plecs), una bona iniciativa

Quan és freqüent sentir parlar de crisi general dels estudis històrics, és encoratjador veure com la historiografia de una casa nostra gaudeix d'una bona salut i d'una embranzida que ha motivat comentaris elogiosos de veus tan qualificades com Pierre Vilar. Els estudis d'àmbit local i comarcal, de llarga tradició al nostre país, lluen amb llum pròpia en aquest bon moment de la historiografia catalana; és significatiu, per exemple, el gran nombre de treballs d'història local presentats en recents congressos i debats o la gran vitalitat dels centres

d'estudis locals.

La revista *L'Avenç*, que al llarg de la seva trajectòria ha acollit amb generositat estudis de disciplines auxiliars de la història general, ara, amb el suport institucional de la Diputació de Barcelona, ha iniciat la publicació d'un suplement bimestral, els (*PLECS D'HISTÒRIA LOCAL*), dedicats als estudis d'àmbit local. El número 1 (febrer de 1.986) conté un article del berguedà Xavier Pedrals sobre els estudis d'àmbit local i comarcal, un altre sobre el mite de la Torrassa (l'Hospitalet, 1.931-36) i diverses notícies i

comentaris bibliogràfics d'interès local. En el número 2 del mes d'abril en l'apartat de bibliografia hi apareix la referència de "El Castell de Guardiola" d'Enric Bartrina, editat en la col·lecció "Els llibres de l'Àmbit".

Des de *L'EROL*, que modestament també contribueix a enriquir la producció d'estudis d'àmbit local, és de justícia que celebrem una iniciativa d'aquesta mena. Desitgem, doncs, llarga vida als (*PLECS*). I tant de bo que en les seves planes hi sovintegin articles sobre la nostra comarca.

SONORITZACIONS

G. SIERRA

ELECTRÒNICA

REPARACIONS

MUNTATGES

LLOGUER D'EQUIPS DE SO

AVINGUDA DE CATALUNYA, 44

TEL.825 01 58

GIRONELLA

PER DOLÇOS I PA DE PESSIC,
A LA DOLCERIA ALBERICH!